

DEDICADA A PAULA VIVÓ MIRET, 'NA VIVONA'

Antoni Tudurí
Secció de
Genealogia de
l'Ateneu de Maó

Aquí toca una miscel·lània femenina; vull dir, dedicada a una dona. I com comença a ser massa freqüent, quan en tinc una de feta, n'apareix una altra i li pren el lloc.

La raó principal no és única, més tot és doble i no em queda més remei que, com deia Toni Isbert a la pel·lícula «*Bienvenido, Mister Marshall*» i encara que no sigui batalla d'enlloc, donar-vos qualche explicació.

La primera és que el dia 8 d'aquest mes es celebra el Dia Internacional de la Dona i em va semblar convenient aprofitar aquesta avinentesa per parlar d'una dona poc coneguda, però gràcies a la qual, diuen, es va poder conservar l'obra de son pare, mestre Josep Vivó i Parpal, glosador de Ciutadella i del que avui en dia tothom conserva un record destacable. Aquesta dona és una de les dues filles del matrimoni format pel ja citat Josep Vivó Parpal i Maria Miret Sastre, Paula i l'altre Jerònia, i consten dos germans, de nom Antoni i Gabriel.

He dit que diuen que Paula 'Vivona' ha propiciat que es recordi a son pare pel fet que va transcriure les gloses (cosa aquesta de l'escriure no massa freqüent per part d'una dona a aquelles èpoques) la qual cosa va permetre sobrepassar el limitat àmbit de la transmissió oral d'aquesta germana pobre de la poesia escrita.

La segona raó és que just una setmana abans, Miquel Ametller Caules, un dels creadors del grup Soca de Mots, havia rebut a Ciutat de Mallorca un dels premis Ramon Llull, coincidint amb l'any en que es commemora el setè centenari de la mort del beat. Ja tenim, idò, una afortunada coincidència; una glosadora que va viure a cavall dels segles XVIII i XIX i un glosador que ha arribat, gloriósament, a ben entrar el segle XXI i que per molts anys sigui.

Sembla ser que la figura de la dona glosadora, com acostuma a passar en altres activitats humanes era, i encara és, prou rara. Per tant, entenc que és molt oportú rememorar la figura de 'na Vivona', reproduint la glosa que va pronunciar responent a un glosador mallorquí que li va envellar allò que diu:

«Vós que en sou sa seva fia/ de Mestre Josep Vivó,/ aquell qui té tremolor/ i quan dorm sempre somia?».

La rèplica de na Paula Vivó i Miret és molt coneguda:

«Si el pobre té tremolor,/ ell no se l'ha elcasonat,/ ni desitja tenir-ló:/ és Déu es qui li ha enviat./ Mon pare és mestre Vivó,/ homo molt anomenat:/ moltes voltes s'ha provat/ amb glosadors de Maó;/ vós ho pensau fer millor.../ massa us veig desmanutat. [...] // I sí que en som sa seua fia/ per defensar-lo si perd:/ que en sap més ell quan somia/ que vós quan estau despert».

Un servidor recorda que, d'al·lot i just davant del Bar Vidal (més tard Bar Sastre i finalment Ca'n Ripoll) del carrer Gran des Castell, un tal Batlle (?), català de Matarró (?), va posar un quiosc bastant precari, fet de fusta, on venia i llogava novel·les i altres llibrets de segona lectura. I recorda també, que aquell al·lot li va comprar un exemplar de «Folk-lore menorquín de la pagesia», de Francesc d'Albranca, que era el pseudònim de Francesc Camps i Mercadal, on es reproduïa un important recull de glosats de la pagesia. I us puc ben assegurar que la impressió va ser forta.

Francesc d'Albranca, (consogre d'Àn-

JOSEP VIVÓ PARPAL
1725-1791

PAULA VIVÓ MIRET
1758-1852

ESPERANÇA PONS VIVÓ
1778-1868

GABRIEL CAMPS PONS
1809-?

FRANCESC CAMPS MERCADAL
Francesc d'Albranca
1852-1929

gel Ruiz i Pablo, que també va escriure un interessant article dedicat als glosats a «Per fer gana») presenta una altra doble coincidència força sorprenent: d'una banda, 'na Vivona', era la besàvia del doctor Camps i, d'altra banda, l'any del traspàs de Paula Vivó i l'any de naixement del futur metge i folklorista és el mateix, 1852. La besàvia encara va conviure amb el besnét prop de 6 mesos.

Paula Vivó es va casar amb Francesc Pons Vilalonga, amb qui va tenir 12 fills i filles, nats els 3 primers a Ciutadella i els altres 9 a Migjorn Gran, on va anar a viure la família devers l'any 1783 i on va morir als 94 anys.

Seguint el costum, un servidor de vostès té amb Paula Vivó 9 lligams directes de sang amb 18 bots; Antoni Guasch té 42 lligams amb un número mínim de 16 bots, i Rafael Aedo té 8 lligams amb 18 bots.

P.S. Felicitacions a David Serra des Cau de Cala Corb per les seves sessions dominicals d'escola de glosats. Actuacions com aquesta permeten mirar el futur amb una certa confiança; no tot són els doblers, avui anomenats euros.